

Теперішній момент – це час конкретних дій, коли можливо витягнути максимум з часу свого життя. «Використовуйте свій час так, як ви б хотіли, щоб інші люди використовували свій» [1, с.313].

Розрізняють шість основних часових перспектив: 1- люди з часовою перспективою «позитивне минуле»; 2 - люди з часовою перспективою «негативне минуле»; 3 - люди з часовою перспективою «гедоністичне теперішнє»; 4 - люди з часовою перспективою «фаталістичне теперішнє»; 5 – люди, орієнтовані на майбутнє; 6 – люди, орієнтовані на трансцендентне майбутнє. В залежності від часової орієнтації людини приймаються рішення або здійснюються дії, ґрунтуючись на спогадах, або безпосередній ситуації, або передбаченні наслідків [2, с.60-61].

Література

1. Зимбардо Ф., Бойд Дж. Парадокс времени. Новая психология времени, которая улучшит вашу жизнь. – СПб.: Речь, 2010. -352 с.
2. Зимбардо Ф., Сворд Р., Сворд Р. Время как лекарство. – СПб: Питер, 2014. – 352 с.
3. Лукьянов О.В. Готовность быть. Введение в транстемпоральную психологию. – М.: Смысл, 2009. – 231 с.
4. Мэй Р. Открытие Бытия. – М.: Ин-т Общегуманитарных исследований, 2004. – 224 с.

Роман Ткаченко

докт. філол. наук

Національний авіаційний університет

м. Київ (Україна)

ОБРАЗ АВТОРА У ВІРТУАЛЬНОМУ СПІЛКУВАННІ (ПРОБЛЕМА ІДЕНТИФІКАЦІЇ)

Після того як Р.Барт проголосив “смерть автора”, міркувань про специфіку оприявлення в тексті авторського начала у світі не поменшало. Очевидно, причина криється у тому, що порушена проблема залишається відкритою. Попри різноманітні тенденції, авторське “я” продовжує у той чи той спосіб себе репрезентувати. Тому, з нашого погляду, найважливіше наразі зводиться не до констатації присутності чи відсутності авторської індивідуальності у повідомленні, а в окресленні тих координат, за яких можлива її

диверсифікація.

Як відомо, термін “образ автора” запровадив російський філолог В.Виноградов у першій третині минулого століття. З того часу з'явилося багато нових термінологічних утворень на позначення авторської присутності: авторська активність, я-автор, мегаавтор, мовленнєва маска, вербальний автор, автор-деміург, біографічний автор, авторська роль тощо. Звісно, сам факт множини підходів свідчить про складність, а також історичну мінливість феномену.

Уже класичним стало твердження стилістики про неминучість проявлення образу автора навіть у найоб'єктивнішому за формою тексті. Утім, ступінь присутності авторського “я” може по-різному виявлятися залежно від функціонального стилю, жанру, комунікативної мети тощо. Так, у публіцистиці особистість автора заявляє про себе безпосередньо, декларує власні переконання; у художньому тексті я-автор ховається за численними масками, проєкціями, натяками, аби надати художньому цілому автономії з власними законами розвитку і перспективою множинності інтерпретацій.

У сучасному світі кількість та інтенсивність чинників, які впливають на авторське начало, істотно зростає. Передовсім йдеться про високі технології, що спричинили появу мобільного зв'язку, Інтернету, соціальних мереж, які уможливили спілкування на відстані у будь-який час. Почастішали контакти у віртуальному світі. У соціально-психологічному та інших планах спостерігаємо, з одного боку, тенденцію до глобалізації, уніфікації, інтеграції, з другого — до диференціації, індивідуалізації, локалізації.

Згідно з другим законом термодинаміки, упорядкування системи веде до зниження рівня ентропії, тобто такій системі все складніше дійти до енергетичної рівноваги із зовнішнім середовищем у процесі розкладу. Звідси антиентропія означає збільшення відмінностей та інформації. Виходячи зі старої філософської ідеї про тотожність мікрокосму і макрокосму, яка отримала нове життя в синергетиці (теорія фракталів), можна сказати, що аналогічні процеси відбуваються із внутрішнім світом людини. Проблема упорядкування хаосу, інакше кажучи, сортування, загострюється, як тільки ціле вбирає в себе нові відмінності, без яких неможливо зійти на нову сходинку розвитку. На початку ХХ століття М.Бердяєв казав, що у технізованому світі

людина може залишитись собою за умови росту духовної активності, тобто тоді, коли ми частіше наводитимо лад у власному мікрокосмі, знижуючи рівень його ентропії.

Таким чином, порушивши питання образу автора у віртуальних комунікаціях, неминуче виходимо на проблему ідентифікації. Під впливом інтерактивності, коли автор мимоволі коректує власну думку з огляду на можливу реакцію співрозмовника (раніше це називали самоцензурою), швидкості обміну інформацією (немає часу на обдумування), анонімності, як-от часто в інтернет-реаліях, комерціалізації, тобто поводячись суто прагматично, не зважаючи на глибинні переконання в істинності чи хибності цих дій, ми ускладнюємо процес самототожності. Не маючи змоги чинити інакше, людина все більше надає перевагу конструктивістському підходу у справі ідентифікації та самоідентифікації, на протигагу традиційному, есенціалістському. Інакше хаос позбавить її свободи вибору.

Література

1. Бердяев Н.А. Человек и машина: проблема социологии и метафизики техники / Н.А. Бердяев // Вопросы философии. — 1989. — №2. — С. 147 — 162.

Ірина Фесюк
магістр кафедри авіаційної психології
Національний авіаційний університет
м. Київ (Україна)

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ПСИХОЛОГІВ ДО ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасній психології накопичено досить великий теоретичний і практичний матеріал про проблему готовності людини в різних видах діяльності. Визначено множини сформованих понять готовності та його змісту, основні параметри готовності і умови, що впливають на динаміку та стійкість прояву психологічної готовності до професійної діяльності. Готовністю займалися і розробляли ідеї, пов'язані з нею, такі вчені як: М.І. Дьяченко, Ф.І. Івашенко, Л.А. Кандибович, Я.Л. Коломенський, А.Т. Короткевич, І.Б.